

Tavoitteellista erikoistumista

Koitti sitten sekin päivä kun erikoistuvien kiertolistassa luki kohdallani ”VALMIS”. Vaarallisesti lähestyvä valmistuminen ja erikoislääkäriin pätkätyöläisyys eläkevirkaa odotellessa herkisti pohdintaan siitä, mitä kaikkea on tullut koettua sitten sen marraskuisen päivän vuonna 2006 kun ilmoittauduin erikoistumaan.

Kuluneina vuosina olen oppinut paljon, tässä muutama helmi:

- Kokenut anestesiahoitaja on painonsa arvoinen kultaa.
- Potilaalla ei voi koskaan olla liikaa kanyyleja.
- Kerro kirurgin ilmoittama leikkauksen kesto ja ennustettu vuoto kahdella.

Vaikka olen sinänsä hyvin tyytyväinen erikoistumiskoulutukseen, esittäisin tässä kuitenkin muutamia ideoita miten sitä voisi kehittää vielä paremmaksi. Tällä hetkellä tavoitemäärittelyssä keskitytään määrittelemään kuinka kauan tietyssä yksikössä tulisi työskennellä ja vasta toissijaisesti mitä kyseisessä yksikössä tulisi oppia. Kääntäisin tämän mallin mielelläni toisinpäin: määritellään ensin mitä tuoreen erikoislääkäriin tulee hallita ja vasta sitten katsotaan, missä kyseistä tietotaitoa voi omaksua.

Tämä erikoislääkäriin muotti voisi hyvinkin olla valtakunnallinen ja pohjautua eurooppalaiseen määrittelyyn (<http://www.eba-uems.eu/resources/PDFS/Anaesthesiology-syllabus.pdf>). Kun yhteinäiset tavoitteet on sovittu, voi sitten kukin yliopisto määrittellä yhdessä koulutusyksiköiden kanssa mitä opetetaan missäkin. Kansallinen määrittely helpottaisi erikoistuvan liikkuvuutta, ja varmistaisi että koulutuksen ”tuote” on mahdollisimman

tasalaatuinen. Eurooppalaisen opetus suunnitelman seuraaminen voisi myös edistää suomalaisen tutkinnon menekkiä ulkomailla. Tosin suomalaisille anestesia lääkäreille tuntuisi nykyäänkin riittävän kysyntää jopa valtamerten takaa.

Heittäisin nykymalliset lokikirjat romukoppaan. Niissä kun seurataan helposti viiden-kuuden vuoden aikana pilaantuvalla paperilla lähinnä suoritelmääriä, joita saa leikkaussalihallintajärjestelmästä, jos kiinnostaa. Tai vielä pahemmin, klinikassa vietettyjä päiviä, joka ei kerro mitään opituista taidoista. Koulutuksen toteutuksen seuranta perustuisi parhaimmassa helppokäyttöiseen nettipohjaiseen järjestelmään, johon erikoistuvan edistymistä kirjattaisiin erikoistuvan ja hänen kouluttajansa toimesta. Järjestelmä olisi jäsenneilty kansallisten oppimistavoitteiden mukaan, listaten opittavia taitoja ja tietoja sekä saavutettua asiantuntemusta. Erikoistuvan aloittaessa työt uudessa yksikössä järjestelmästä varmistettaisiin, mitä hän on jo oppinut ja mitkä hänen oppimistavoitteensa yksikössä ovat. Puolessavälissä sijoitusta erikoistuvan kanssa tarkistettaisiin miten oppimistavoitteet ovat täyttyneet, ja tarpeen mukaan suunniteltaisiin loppuajan työskentelyä niin että puutteet korjataan. Tärkeimmistä taidoista voisi olla ”näyttökokeita” hyväksynnän ehtona, jolloin mahdolliset virheet tekniikassa havaittaisiin ennen kun ne ehtivät juurtua. Tärkeää olisi myös erikoistuvien antamien nimettömien palautteiden seuranta klinikan opetuksen laadun parantamiseksi.

Tällä tavalla uudistettu järjestelmä muuttaisi siis erikoistumista järjestelmällisemmäksi ja kannustaisi erikoistuvaa seuraamaan taitojensa karttumista. Sen sijaan, että erikoistuva kysyy itseltään aamulla: ”Missä olen tänään töissä?”, hän kysyisi: ”Mitä voin tänään oppia?”. ■